

Novel·la **Marta Monedero**

Fronts lingüístics

Fronts oberts
 Autor: **Pau Vidal**
 Premi Marian Vayreda
 Editorial:
Empúries
Barcelona, 2012
 Pàgines: **192**
 Preu: **16 euros**

Ni la construcció d'una paròdia de novel·la negra amb un fil més aviat primet ni la precipitada resolució del cas d'assassinat d'un psicòleg al País Valencià impedeixen que l'entretingut joc lingüístic de *Fronts oberts* flueixi de forma natural. En realitat, fer una reflexió sobre la llengua per atrapar el lector és un recurs que el polifacètic Pau Vidal (Barcelona, 1967), traductor, escriptor i fanàtic creador de mots encreuats, ja destil·lava a *Aigua bruta* (premi de Literatura Científica 2005). Ambdues novel·les comparteixen el narrador protagonista, el filòleg reciclat en informal agent de policia Miquel Camiller, un nom que evoca el d'un altre lletraferit inquiet, Andrea Camilleri, del qual l'italianòfil Pau Vidal n'és el traductor al català. Ell en té la culpa, que ens ho passem tan bé amb les novel·les de l'inspector Montalbano.

Del mestre sicilià, Vidal en manlleva l'habilitat de dibuixar els personatges a través de com parlen i l'agilitat per barrejar registres i variants amb desimbolta harmonia. *Fronts oberts* vessa idees a través d'entrades del diccionari i notes, algunes de les quals li serveixen a l'autor per clavar una bona puntada de peu a l'estat lingüístic del país, amb passatges tan il·lustratius com aquest sobre els Mossos: "A l'hora de la veritat, el cos té tres llengües de treball: el castellà, majoritari entre la tropa; el català, més abundant en els càrrecs intermedis, i el català entre els comandaments."

Si bé Barcelona no és el Chicago dels anys vint, la ciutat esdevé el convincent escenari

Vidal és el guanyador del Marian Vayreda 2011 GRUP 62

central on ambientar-hi una intriga que té la literària plaça del Diamant com a campament base. Al cor de Gràcia, el nostre investigador accidental –un recurs potser no gaire original– viu amb la centenària padrina Francina, que devora novel·les policiaques i teixeix complicats amb una camaleònica becària amant del manga que, per ella mateixa, té prou suc per acabar tenint una novel·la pròpia.

Sense ser tan estripat com Irvine Welsh, amb qui compateix el sarcasme i el tema de la novel·la *Crimen*, però buscant alhora l'alè més reflexiu d'un altre escocès com és Philip Kerr, Pau Vidal juga amb el gènere i ens convida a una lectura frenètica esquitxada d'un irònic escepticisme. *

Periodisme

Montse Frisach

Quanta, quanta guerra...

Nicolás Valle va ser insubmís. No va voler fer ni la mili ni la prestació social substitutòria. No volia saber res de guerres, militars o fusells, ni participar en cap simulacre bèl·lic de cap mena. Va actuar d'acord amb la seva consciència. No volia participar en res que s'assemblés a un dels actes més terrorífics perpetrats pels éssers humans, i que es repeteix i repeteix, en una lletania inacabable de l'horror.

En aquells anys Valle ja era un periodista de raça, d'aquella espècie en perill d'extinció que creu que el periodisme pot contribuir a canviar el món. Poc es pensava aleshores que, com a corresponsal de guerra de TV3 (abans havia passat per l'Avui), acabaria cobrint alguns dels conflictes internacionals més sonats dels últims anys, com ara la guerra de Bòsnia, l'Afganistan, l'atac israelià al sud del Líban i la revolta de Tunísia. L'objector de consciència, ves per on, va acabar veient molta, molta guerra.

Secrets de guerra, el segon llibre de Nicolás Valle, és un recull de les experiències bèl·liques del periodista com a enviat especial de TV3, explicades des de l'estómac i des del cor, un autèntic exorcisme. En alguns moments, el llibre esdevé un manual de periodisme de guerra, en altres un punyent i valent dietari, però el més important de la seva narració és el missatge que s'extreu de tot plegat: el periodista de guerra té el deure d'explicar-se des del punt de vista de les víctimes; si no, l'alt preu que es paga per aquesta feina perd tot el seu sentit. *

Secrets de guerra
 Autor:
Nicolás Valle
 Editorial:
Ara Llibres
Barcelona, 2012
 Pàgines: **250**
 Preu: **18,50 euros**

Novel·la **Carles Ribera**

El regne de Hrabal

Jo he servit el rei d'Anglaterra
 Autor:
Bohumil Hrabal
 Traducció:
Monika Zgustova
 Editorial: **Proa**
Barcelona, 2012
 Pàgines: **272**
 Preu: **17,90 euros**

En literatura, com en la vida, no hi ha res més difícil que fer riure sense caure en la banalització o la superficialitat. I encara resulta més difícil utilitzar l'humor per tractar assumptes seriosos i transcendentals. Sempre es pot recórrer a la ironia, una opció estilística que allunya un pèl els textos de l'accessibilitat, de la comprensió general, ja que requereix més esforç per captar el matís i la intenció.

Bohumil Hrabal (Brno, 1914 - Praga, 1997) és un dels autors europeus que millor han sabut dominar el to tragicòmic popular, per mitjà de les històries d'uns personatges d'innocència càndida, de virginitat moral,

als quals la realitat de la vida els cau al damunt com un piano de cua.

Un xic *quixotesc*, un pèl *rabelaisià* (una mica *chaplinesc*, si també s'hi val la comparació cinematogràfica) Hrabal planteja un món contemplat des de la malaptesa de l'home ignorant de les convencions, de l'individu de ment virginal però amb la picardia innata de la despreocupació ètica; de l'ignorant amoral dels codis, formes i rituals que topa amb la incomprensió de les estructures mentals de la majoria de la societat.

A *Jo he servit el rei d'Anglaterra*, un cambrer de Praga insignificant (de talla i de vàlua professional) evolucionava al ritme dels tempestuosos

temps centreeuropeus que el portaran dels feliços anys previs al nazisme a la invasió dels sudets, la Segona Guerra Mundial, la breu etapa de postguerra i, finalment, al règim comunista.

A través de l'existència rocambolesca de Jan Dité (exposada en un llarguíssim monòleg en primera persona) passem del poc al tot i tornem al mínim en un periple vital que porta el protagonista a voler-ho tot, a tenir-ho tot, a perdre-ho tot i, finalment, a no desitjar res, no pas per la via de la resignació sinó, més aviat, per la de la revelació. Jan Dité resulta, en definitiva, un individu juganer amb el destí, despreocupat, amb un

gram d'hedonisme i un punt de temeritat que acaba arribant a la conclusió que l'"home vàlid i autèntic és únicament aquell que sap retirar-se i viure en l'anonimat, que sap despullar-se de les falses identitats".

En una acurada traducció al català de Monika Zgustova (amiga i biògrafa de Hrabal) basada en la primera edició txeca de la novel·la, *Jo he servit el rei d'Anglaterra* resulta una actualització fresca d'un clàssic universal que es llegeix com va ser escrit, d'una tirada, i que deixa un regust de cervesa txeca, lleugera al primer tast però amb aquell punt amargant. Alta literatura sota una atractiva aparença de frugalitat. *